

naš KUMENTAR

Zadnji dnevi so minili v zna-
menju zanimivih dogodkov. Tu
je treba omeniti predvsem

volitve v Varnostnem svetu

glede sprejema osemnajstih no-
vih članov v Organizacijo zdru-
ženih narodov, na katere so
se pripravljali pod visom pret-
nje Čangkajskega delegata, da
bo kljub soglasnosti vseh ostalih
članov glasoval proti sprejemu
Zunanjega Mongolije in vzhodno-
evropskih držav. Kljub temu, da
v trenutku, ko to pišemo, še ni-
so znani zanesljivi podatki o
poteku samega glasovanja, je
verjetno, da tudi pri samem gla-
sovanju ni spreminil svojega
stališča.

Te dni je bil zaključen obisk sovjetske delegacije

v daljni Indiji, katero sta ob-
iskala ministrski predsednik SZ
Bulganin in sekretar Hruščev.
Ta obisk, pravzaprav govori
Hruščev, ki jih je imel ob raz-
nih priložnostih med obiskom,
so povzročili na Zahodu precej
hude krvi. Hruščev je namreč
zvalil krivdo za drugo svetovno
vojno ter za povelje razdelitev
sveta na dva nasprotna si bloka
in hladno vojno na zahodne sile.
Te so seveda reagirale na take
trditve ter se je v tisku in radiu
razvila živahna 'diskusija' o teh
problemih.

Notranjepolitično (in tudi zu- nanjepolitično) pozornico Velike Britanije je te dni zapustil

vodja laburistične stranke Clement Attlee,

ki se je umaknil iz političnega
življenja v gornjo zbornico, po-
tem ko je dobil naslov angle-
skega grofa.

Te dni so se francoski in nem- ski predstavniki ponovno začeli pogajati, kako bi rešili

posarsko vprašanje,

ki kljub znanim rezultatom gla-
sovanja pred dobrim mesecem
ni bilo odstavljeno z dnevnega
reda. Po tem glasovanju so v
Zahodni Nemčiji smatrali, da ni
več ovir za priključitev pokraj-
ne Nemčiji dočim Francozi me-
nijo, da tega vprašanja ni mo-
glo rešiti brez sodelovanja in
soglasja Francije.

Prebivalci Cipra so v zadnjih dneh

nadaljevali svojo borbo

za osvoboditev, čeprav so v teku
tajna pogajanja med britanskimi
in grškimi predstavniki o
rešitvi ciprskega vprašanja. Na
teh pogajanjih je britanska de-
legacija baže priznala upraviče-
nost Ciprcanov da samoodločbe
ter obljuba otoku široko samo-
upravo.

V Organizaciji združenih na- rodov po devetindvajsetem gla- sovanju še vedno niso izvolili tretjega nestalnega

člana Varnostnega sveta,

ker tudi tokrat nista niti Jugo-
slavija niti Filipini dobila po-
trebne dvotretjinske večine. Po
zadnjih poročilih je baže Šved-
ska pristala na kandidaturu kot
kompromisni kandidat namesto
Jugoslavije in Filipinov.

Največ začudenja je v zadnjih dneh med političnimi opazovalci v svetu sprožil sklep zahodno- nemške vlade, da ne bo vzpostavi- la

diplomatskih odnosov

z vzhodnoevropskimi državami
razen ZSSR 'pa naj bi ji v za-
menjavo ponudile karkoli'. Ta
poteza zahodnonemške vlade ka-
že vsekakor ne preveliko pri-
pravljenost za normalizacijo od-
nosov v svetu.

In potovanje našega predsednika Tita

v 'vroči kontinenti? Poročila o
njegovem potovanju povedo o
veličastnih sprejemih, ki jih do-
življa naš predsednik in njego-
vo spremstvo na svoji poti po
priateljski Etiopiji. Prebivalci
te dežele poznajo našega pre-
sednika kot neustrašnega borca
za svobodo proti istemu sovra-
žniku, proti kateremu so se tudi
sami neustrašno borili. Zato pa
je njihov sprejem tem prisrče-
nejši, pač tak kakor ga osebnost,
kot je maršal Tito, povsem
zasluži.

Ob letošnjem 22. decembru Proslava dneva JLA v ptujski garniziji

Letos proslavljamo štirinajst-
letnico ustanovitve JLA, po-
nosni na njene medvojne in
mirnodobske uspehe in ob za-
vesti, da si naši vojaki in kom-
mandni kader nadvse prizade-
vajo doseči čim višjo stopnjo
vsestranske sposobnosti, da bi
obvarovali našo neodvisnost,
mir ter podprli naš gospodarski
in kulturnoprosvetni napredek,
da bi ohranili čast in slavo naše
JLA, zaslužen v težkih dnevih
naše zgodovine.

V prejšnji številki je kapetan
I. kl. tov. Juriševič seznanil naše
bralce z razvojnjo potjo naše
JLA, z njenimi težkimi borbami
in zasluženimi zmagami in z
njenim ugledom, tokrat pa bi
rad prikazal prizadevanje v
JLA, da bi se njeni pripadniki
čim bolj seznanili z družbeno-
političnimi, gospodarskimi ter
kulturnoprosvetnimi problemi,
da bodo naši delovni ljudje iz
mesta in vasi lažje razumeli,
zakaj se vračajo njihovi sinovi
iz edine JLA po odslužitvi ka-
dovskega roka samozavestnejši,
razgledanejši in sposobnejši
za sodelovanje na vseh področ-
jih naše družbene dejavnosti.

Vsakoletno je v edinicah JLA
nad 700.000 predavanj v zvezi
z družbeno problematiko, teh-
niko, kulturo in prosveto. Do-
sledje so vsi oficirji opravili malo
maturu, podoficirji pa po 3 raz-
rede gimnazije. Mnogi so kon-
čali šolanje na gimnaziji in na
fakulteti. Od leta 1945 dalje se
je naučilo v JLA pisati 405.513
vojakov. Po vojni je bilo v edi-
nicah JLA nad 375.000 kulturno-
prosvetnih prireditev, nad
176.000 kinopredstav, ki jih je
gledalo nad 41 milijonov ljudi,
nad 14.000 gledaliških predstav,
nad 13.000 ogledov muzejev,
razstav in obiskov krajev iz
NOB z nad 2.700.000 udeleženci.
Tisoči pevskih zborov in dile-
tantskih skupin pričajo o ak-
tivnem kulturnoprosvetnem
udejstvanju v JLA. V vseh
enotah JLA je 1834 knjižnic z
2.048.149 knjigami. Samo leta
1953 in 1954 je bilo prečitanih
1.149.668 knjig.

Spartno udejstvanje pripad-
nikov JLA je prav tako velikega
pomena. Po osvoboditvi je
na stotisoče vojakov, podoficir-
jev in oficirjev tekmovalo na
raznih športnih prireditvah.
Vsako leto sodeluje v štafeti za
Titov rojstni dan poleg civilnega
prebivalstva veliko število
pripadnikov JLA. Od leta 1951
do 1955 jih je bilo 249.526.

Poleg prednjih podatkov pa

moram naštet še milijone de-
lovnih ur pomoči in sodelovanja
pripadnikov JLA pri graditvi
novih cest, železniških prog,
mostov, fizikalnih objektov
in drugih, kjer se je zrcalila
ljubezen pripadnikov JLA do
svoje domovine in njihove živ-
ljenjske povezanosti z ljud-
stvom. V JLA je bilo usposob-
ljenih do danes 18.606 mehani-
kov, nad 60.000 minerjev, nad
16.000 knjigovodij, nad 27.000
sanitetnega osebja ter nad 32.000
mizarjev, kozarjev, zidarjev,
pleskarjev in drugih.

Desetletje poveljnega razvoja
JLA beleži ogromne rezultate.
Imamo 75 raznih vojniš sol in
akademij. Po vojni so bili v
JLA samo 4% oficirjev s kon-
čano vojno šolo. Dselej je vsak
oficir končal predpisano šolanje,

nekateri pa so končali šolanje
še na eni ali več strokovnih
šolah. Pri izobraževanju pri-
padnikov JLA v edinicah se
držijo predavatelji sodobnih
metod, uporabljajo praktična
učila in šolske filme. Naši pri-
padniki JLA znajo spretno ravnati
z modernim orožjem in
opremo.

Po vsem navedenem se vidi,
da je naša JLA po osvoboditvi
prava šola mladih ljudi, ki pri-
hajajo v njene edince in jih
zaprščajo sposobni za delo in
življenje.

Proslava 22. decembra bo v
ptujski garniziji JLA manife-
stacija uspehov naše Armade v
vojni in miru.

Mijačević Slavko,
kapetan I. kl.

Vabilo

V sredo, dne 21. decembra, bo ob 19. uri v Titovem domu v
Ptuj proslava DNEVA JLA s programom Svobode Ptuj in ob
sodelovanju pripadnikov JLA.

Na proslavo vabimo ptujsko prebivalstvo, mladino in od-
rasle, naj se je udeležijo v čim večjem številu, da bo skupno
s pripadniki JLA proslavilo 14. obletnico borbenih in mirno-
dobsnih zmag in uspehov naše slavne JLA.

Iz pisarne garnizije Ptuj

V ponedeljek, 19. decembra, bo 'Svoboda' Ptuj imela občni zbor

V ponedeljek, 19. t. m., popold-
ne ob 16. uri se bodo v Ptuj
v Titovem domu zbrali člani
DPD Svoboda Ptuj, gostje in
številni Ptujčani na vabilo na
tretji letni občni zbor s kultur-
nim programom vseh sekcij
ptujske Svobode. Po dobljenih
informacijah je na zbor povab-
ljen tudi predsednik Zveze Svo-
bod in kulturnoprosvetnih dru-
štev Slovenije tov. Ivan Regent
in se bo vabilu odzval v veselje
vseh Ptujčanov, ki ga zelo radi
poslušajo in imajo v svoji sredi.

Podobnega občnega zbora, kot
bo občni zbor 'Svobode', ne vi-
dimo v Ptuj, saj tudi ni dru-
štva, ki bi imelo toliko sekcij
kot jih ima DPD 'Svoboda'. Na
tem zboru ne bo samo poročila
o dosežanjem delu sekcij in dru-
štva kot celote, temveč bo kul-
turnoprosvetni program (19 točk)
najzanimivejša slika Svobode
službe ljudskemu izobraževanju
in razvedrilu. Razveseljivo za ta
dan je tudi dejstvo, da si je

ravno do tega dne Svoboda ure-
dila središče svojega ustvarjal-
nega dela — Narodni dom in s
tem združila prej razkrojene
sekcije pod eno streho, kar bo
znatno vplivalo na njeno delo,
na število članstva, predvsem pa
na občinstvo, ki se bo v tem do-
mu prav tako rado zbiralo, kot
so se v njem radi zbirali na-
rodno zavedni Ptujčani, saj bo
Narodni dom sedaj dom Svo-
bode in žarišče širjenja in utrje-
vanja socialistične zavesti na-
šega ljudstva.

Naj ne bo odveč ob tej prilo-
žnosti priznati, da je Svoboda
Ptuj z vsem svojim dosežanjem
prizadevanjem in uspehi zaslu-
žila večjo pozornost delovnih
kolektivov ptujskih tovarn, pod-
jetij in ustanov, zlasti pa s strani
sindikatskih podružnic, ki so se
v premlati meri prizadevale
svojem članom pomagati, da se
je Svoboda vsa posvetila prav
njim. Pri tem je nekaj častnih
izjem, ki zaslužijo prizna-

nje, kot n. pr. Delta, Vesna,
Mestna tkalnica in barvarna,
Mestna komunalna ustanova,
Mlinsko podjetje ter Pekarna
Drava, ki niso prezrle nobene
Svobodine prireditve, predava-
nja itd. in tudi niso med za-
ostankarji članarine. Na vseh
sindikatskih občnih zbora se
poudarja potreba po splošnem
in strokovnem izpopolnjevanju,
pa tudi primernem razvedrilu
delavcev in nameščencev, ven-
dar povsod ne sklenejo, da se
bodo temeljito oklenili Svobode
ter njenih sekcij ter praktično
pristopili k delu.

Nedvomno bo občni zbor pod-
prl željo Svobode, naj bi Kino
Ptuj prešel v njen sestav kot
najvažnejše vzgojno sredstvo,
ker se je že drugod izkazalo, da
je taka želja Svobode uместna
in tudi zasluži oporo vse javno-
sti, zlasti pa ptujske, ki nima
izbiro kinopredstav ob edi-
nem kinu, ki pa si želi ob kina
mного več, kot je mogoče ta kot
podjetje doslej nuditi ob ome-
jenem številu predstav in vstop-
nic ter ob že leto dni naprej do-
ločenem programu na komer-
cialni podlagi. Svoboda bi se ne
zadovoljila samo s finančnim
efektom kinopredstav, temveč
bi storila vse, da bi kino dvor-
na, kino aparaturo in ostalo
vedno bolj služilo množičnemu
izobraževanju in razvedrilu.

Vse kaže, da bo občni zbor
Svobode Ptuj zgled vsem osta-
lim občnim zbora, ki še bodo
v Ptuj in v okraju, kako se je
treba nanj pripraviti in kako
prikazati dosežanje uspehe ter
sprejeti nove naloge, ki zaslužijo
oporo in sodelovanje vsega član-
stva ter javnosti.

V. J.

Mladina si je izbrala 27- članski mladinski komite

Okrajni komite LMS Ptuj ima
sedaj 27 agilnih članov in izku-
šeno predsedstvo, v katerem so:

Uspela krvodajalska akcija v Vidmu

Prebivalci občine Videm, po-
sebnost pa vaščani z učiteljstvom
šole na čelu v Leskovcu so pra-
vilno razumeli organizacijo zbi-
ranja prostovoljnih krvodajal-
cev.

Občinskemu odboru RK Vi-
dem je s pomočjo Občinskega
ljudskega odbora, šolstva in
Obč. odbora SZDL uspelo s
krvodajalsko akcijo pridreti v
sleherno vas v občini. Številni
državljeni so pokazali mnogo
zavesti, patriotizma in ljubezni
do sočloveka. V enem dnevu se
je udeležilo odzvam 155 prostov-
voljnih krvodajalcev. Dajemo
jim s tem hvaležno priznanje in
se jim v imenu vseh tistih, ka-
terih življenja visijo na niti in
jim bo s tem rešeno življenje,
prav iskreno zahvaljujemo.

Občinski odbor RK
Videm

znanih z zgodovino borbe Ptuj
in okolice za svobodo, si bodo
v tem mesecu ogledali spomin-
ske plošče, razen tega pa bodo
poslušali predavanja o narod-
nem heroju Jožetu Lacku, Osoj-
niku, in tovariših, ki so prvi
vstali proti okupatorjem na silju.

Ze od 5. decembra t. l. posa-
mezne enote tekmujejo v odboj-
ki, šahu, rokometu in nogome-
tu. Na dan JLA, 22. decembra,
bodo pripadniki garnizije tek-
movali v teh disciplinah s ptujs-
kimi športnimi društvi.

Do 17. t. m. bodo organizirali
in odprli v Ptuj razstavo foto-
grafij iz narodnoosvobodilne
vojne in povelje graditve ar-
made, ki bo odprta do 3. januar-
ja 1956.

V sporazumu s Svetom za pro-
sveto in kulturo bodo oficirji
obiskali pred 22. decembrom šole
in okoliške kraje ter tam
predavali o ustvarjanju in razvo-
ju naše armade.

V enotah JLA bodo priprav-
ljena razstava shem, grafikov
in umetniških del vojakov ka-
kor tudi stenskih časopisov. Po-
leg tega bo izvedena revija kul-
turno zabavnega dela.

Glede na to, da bodo do dne-
va JLA izvedene volitve v orga-
nizacijah ZKJ, se je med voja-
ki v čast volitev in dneva JLA
razvil živahno tekmovanje v
vseh smereh vojaškega življenja
in dela.

Sesto Mirko
kapetan I. klase

Tudi v občini Lešje ne zaostajamo

V prejšnji številki Ptujske-
ga tednika sem čital, da so
osnovali v Lovrencu na Drav-
skem polju krožek mladih kme-
tovalcev, ki agilno deluje. Pri
nas v Lešju takega krožka ni-
mamo, ker naša kmetijska za-
druža v tem pogledu še ni ni-
česar ukrenila. Vendar tudi v
Lešju v tem pogledu ne zaosta-
jamo.

Letos smo izvedli na travni-
kih gnojilne poskuse, pri čemer
kot že rečeno, nismo bili delež-
ni nikakršne podpore. Kljub te-
mu pa so naši poskusi lepo
uspeli. Res je, da sta pri tem
sodelovala le dva interesenta,
dočim je dala gnojila na razpo-
lago OZZ Ptuj. Iz tega malega
števila sodelujočih je razvidno,
kakšno potrebo je v tem pogle-
du prizadevanje kmetijske za-
druge, ki ima na razpolago stro-
je in orodja ter druge pripo-
močke ter tudi sposobne ljudi,
ki bi v podobnih primerih zna-
li svetovati, kakor pomagajo v
Lovrencu.

S tem hočemo mladi kmeto-
valci s področja kmetijske za-
druge v Lešju samo spodbuditi
našo kmetijsko zadruško k več-
ji aktivnosti na tem področju
ter priznati kmetijski zadruzi
in mladim kmetovalcem v Lo-
vrencu, da so nas v borbi za
višje hektarske donose prehi-
teli.

ST

SPORED

SLAVNOSTNEGA LETNEGA OBČNEGA ZBORA SVOBODE PTUJ OB 10-LETNICI
OSVOBODITVE — V PONEDELJEK, 19. DECEMBRA 1955, OB 16. (4.) URI POPOLDNE
V DVORANI TITOVEGA DOMA

a) DELOVNI PROGRAM

1. otvoritev;
2. izvolitev delovnega predsedstva;
3. izvolitev zapisničarja in 2 overovateljev zapisnika;
4. izvolitev kandidacijske in volilne komisije;
5. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika;
6. poročilo nadzornega odbora;
7. diskusija po poročilih;
8. volitve;
9. Sklepi in razno.

V primeru, da bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, bo eno uro pozneje
ob vsakem številu članov. Pravico do volitev imajo vsi člani Svobode Ptuj, ki so pora-
vali članarino za leto 1955.

b) KULTURNO-PROSVETNI PROGRAM

SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB 10-LETNICI OSVOBODITVE, PRI KATERI NASTO-
PAJO VSE SEKCIJE SVOBODE PTUJ IN SVOBODE KIDRIČEVO

1. Pavel Šivic: HIMNA SVOBODE;
2. Franjo Luževič: LACKKO NAS POZIVA;
3. Laharner: NA DELO;
4. Marjan Kozina: HEJ TOVARIŠI
Izvajata moški pevski zbor Svobode Ptuj in Kidričevo p. v. prof. Franja Luževiča;
5. Erno Koštal: DRAMATIČNA UVERTURA;
6. Karl Robert: EPIZODA. Klavir solo s spremljavo orkestra. Pri klavirju prof. Ela Šrol.
Izvajata orkester Svobode Ptuj pod vodstvom tov. Draga Hasla;
7. Marička Znidarskič: PESEM O PRIJATELJEVIH ROKAH
Recitira članica dram. sekcije Svobode Ptuj tov. Alč Slavica;
8. M. Kozina: NAŠA VOJSKA;
9. Pavel Rantigaj: SLOVENSKA NARODNA
Izvajata II. letnik harmonikarske šole 'Svobode' Ptuj p. v. tov. Ferdinanda Frasa;
10. A. Gröbmang: PRIDI GORENJC,
11. F. Hribernik: ROŽA NA VRTU ZELENEM CVETI,
12. Šimunaci: SAVICA — koračnica
Izvajata tamburaški zbor 'Svobode' Ptuj. Dirigent: F. Hribernik;
13. 'LA ESPERO' — zborna recitacija članov esperantske sekcije Svobode Ptuj pod vod-
stvom tov. J. Domanjka;
14. G. Učakar: ZVOKI IZBOSANSKIH GOZDOV. Potpuri partizanskih melodij iz NOB;
15. G. Verdi: Uvertura k operi 'NABUKADNEZER'
Izvajata mešani zbor Svobode Ptuj in Kidričevo p. v. triga-ta tov. Jakoba Stucija;
16. Alojz Mihelčič: POLJE,
17. Radovan Gobec: S PRAPOROM NA DELO,
18. INTERNACIONALA
Izvajata mešani zbor Svobode Ptuj in Kidričevo p. v. prof. Franja Luževiča.

VSTOP PROST. — VABLJENI VSI ČLANI IN PRIJATELJI NAŠEGA DRUŠTVA.

UPRAVA

Vesti iz našega največjega industrijskega obrata Kidričevo

V KIDRIČEVEM BO POLEG TOVARNE GLINICE IN ALUMINJA TUDI TOVARNA ANODNE MASE

K tovarnam glinice in aluminija v Kidričevem se počasi gradi še tovarna anodne mase, ki raste v štirih etapah. Skladišče smole je že v uporabi, skladišče koksa je v gradnji in bo končano do 1. julija 1956. Spomladi 1956 bodo pričeli z graditvijo glavnega obratnega poslopja in skladišča gotove robe, tako da bodo vsi štirje objekti končani do konca decembra 1956. Gradbena dela bodo stala nad 200 milijonov dinarjev. Sedaj uvažamo anodno maso iz Francije in Švedske.

Graditev tovarne anodne mase je bila predvidena že s prvim investicijskim programom.

TUDI STARI OBJEKTI SO UPORABNI

Že v času okupacije je bilo v Kidričevem zgrajeno elektro-skladišče. Po primerni adaptaciji in pokritju bo služil ta objekt sedaj kot glavno skladišče za rezervne stroje in opremo. Zgrajitev takega novega skladišča bi stala sedaj nad 100 milijonov, tako pa bo sedaj za adaptacijo tega objekta ob veliko manjšem izdatku dosežen enak namen.

NA NOVE DELAVCE JE TREBA POSEBEJ PAZITI

V devetih mesecih letošnjega leta je bilo v Kidričevem 197 obratnih nezgod zaradi nepredvidnosti poškodovancev samih, zaradi nepredvidnosti sodelavcev pa tudi zaradi pomanjkanja osebnih varnostnih sredstev ter pomanjkljivih varnostnih naprav.

Na vsako ne odpade

URADNI LIST

LIJUDSKA REPUBLIKA SLOVENIJA

Št. 47 — 24. nov. 1955

156. Odločba o drugih spremembah in dopolnitvah odločbe o razglasitvi Revizijskega zakona LR Slovenije za finančno samostojen zavod.

Odloki ljudskih odborov mesta Ljubljana, okraja Novo mesto in okraja Gorica.

Št. 48 — 1. dec. 1955

157. Odločba o spremembi odločbe o Upravi gojitvenih lovišč LRS kot finančno samostojnem zavodu.

158. Odredba o dopolnitvi seznama gospodarskih delavnosti, ki so podobne obrti.

159. Odločba o zavarovanju Blejskega grada in hriba Strazha nad Blejskim jezerom.

URADNI LIST

REPUBLIKA SLOVENIJA

Št. 53 — 1. decembra 1955

561. Odlok o dopolnitvi odloka o pogojih, ob katerih se plače za nadurno delo in za delo ob državnih in narodnih praznikih izločijo iz celotnega dohodka, preden se izračuna dobiček — 797

562. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o pogojih, ob katerih se izdatki za terenske dodatke v gradbeništvu priznajo za materialne stroške — 797

563. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o pogojih, ob katerih se izdatki za dnevnice, potne pavšale, terenske dodatke in kilometrino priznajo za materialne stroške — 798

564. Odlok o dopolnitvi odloka o najvišjem znesku izdatkov za posebne dodatke in plačila v rečnem in pomorskem prometu in pomorskem gospodarstvu ter v gradbeništvu, ki se izločijo iz celotnega dohodka gospodarske organizacije pred ugotovitvijo dobička — 796

565. Odločba o povečanju ravni tarifnih postavk v tarifnih pravilnikih gospodarskih podjetij, ki so združene v skupnosti elektrogospodarskih podjetij — 799

566. Pravilnik o strokovni izobrazbi oseb, ki kontrolirajo kmetijske proizvode, namenjene za izvoz — 799

567. Odredba o določitvi žetorodnih krajev po odloku o pogojih za prodajo traktorjev — 799

568. Navodilo o opravljanju strokovnih izpitov delavcev, ki so zaposleni v gostinskih podjetjih in gostilnah — 800

569. Odločba o odobritvi ustanovitve in dela jugoslovanskega nacionalnega odbora za socialno delo — 802

570. Objava o najvišji dogovorjeni ceni za sončnice letine 1956, ki je obvezna za oljarne in gospodarske organizacije, ki kontrahirajo sončnice — 802

Popravek zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov — 802

Popravek odloka o prodajnih cenah za sol — 802

15,7 delovnih dni. V navedenem obdobju je bilo z neizpolnjenimi izpolnjenih skupno 11.698 delovnih ur 26,5% bolovanj je bilo zaradi nezgod. Odstotek nezgod je v primeri z vsemi bolovanji povečan zato, ker je bil obrat v poskusnem pogonu. Ljudje so se morali navaditi na posebnosti obratovanja. Največ poškodb odpade na delavce do enega leta zaposlitve, zlasti na prvi teden zaposlitve, kar potrjuje, da pridejo novi delavci prehitro na nevarna delovna mesta. Morali bi jih počasi uvajati v delo pa bi bilo manj nezgod.

Največ je bilo opeklin, in sicer 24,35%, poškodb oči 19,7%, zlomov 7,6%. Četrtnina vseh nezgod 24,4% odpade na elektro-lizo, kjer prihaja predvsem do opeklin. Prav pogosti so primeri poškodb s kemikalijami, jedkimi snovmi, staljenim aluminijem pri kotlih, predgrelih kakor tudi pri prihodni na delo in povratku domov.

OD 1300 ZAPOSLENIH V »SVOBODI« MALO VČLANJENIH

»Svoboda« Kidričevo ima sedem sekcij, izmed katerih so najagilnejše pevska, lutkovna in dramska sekcija. Od 1300 zaposlenih je v »Svobodi« včlanjenih le 260 članov, ker se delavci s podelitvijo veliko ne zanimajo za kulturnoprosvedno udejstvovanje. Slednji zapuščajo Kidričevo takoj po koncu dela in se aktivno ne udeležujejo niti v Kidričevem niti doma. Dramska in lutkovna sekcija sta pripravili več del za domači oder in tudi za gostovanja. Pevska sekcija sodeluje s ptujsko »Svobodo« in je imela že več skupnih nastopov v Ptuj in v Kidričevem. Zal odмира godba v Kidričevem, ker je tam premalo godbenikov, manjka pa ji tudi kapelnik. Edina rešitev bo v sodelovanju s »Svobodo« Ptuj, ki je na to tudi pripravljena.

ABONENTOM V RESTAVRACIJI SE ZDI HRANA ENOLIČNA IN PREDRAGA

Več kot doslej bo potrebno v Kidričevem razmišljati tudi o restavraciji, ki ima prostora za veliko abonentov, na hrani pa jih je le nekaj nad 40 in še ti se pritožujejo nad enolično hrano, ki niti ni poceni. Moderno opremljena kuhinja in razkošno urejena restavracija (veže z mizami ni mogoče šteti med razkošne prostore) je namenjena delavstvu in nameščencem v Kidričevem ter ostalim stanovalcem v naselju, vendar svojem namenu ne služi, ker je na hrani malo ljudi in ker uprava restavracije ne najde izhoda, da bi znižala cene hrani. Izkušnje s to restavracijo bodo verjetno veliko koristile ureditvi brezalkoholne restavracije v sanitarnem poslopju, kjer bodo delavcem ob južinah in po delu na razpolago okusne in poceni jestvine, brezalkoholne pijače, mleko in enololočna.

Dr. Alojzij Tretenjak

Iz zgodovine vinogradništva v ormoško-ljutomerskih goricah

Vse javno življenje je prišlo v krizo ko sta skoraj en cel vek vladala cerkev dva papeža in pobirali oba davek za svojo kurijo (dvor). Ta razkol v cerkvi je segle celo do Solno-grada kjer sta se tudi večkrat po dva kandidata borila za škofijsko stolico in ko je končno še protestantizem razburkal duhove v Evropi, se je življenje v mnogih redovih popevnetajčilo in njihovi predstojniki so začeli samostansko premoženje na veliko prodajati in zapravljati. V takšnih okoliščinah je sloves cerkve padel naraščala pa je moč svetnih vladarjev in drugih veljašev in avstrijski vojvode so odkrili proti njej nastopali. Zlati Friderik III. ko je leta 1449 obdaviel duhovščino in samostansko zemljo, ki je bila do tedaj davka prosta, da je s tem dobila potrebna sredstva za obrambo proti Turkom, ki so od 15. veka dalje etno nadlegovali naše kraje. Sploh si je cesar v dolgi dobi svojega vladanja pridobil ogromen vpliv na cerkevne razmere, k so si ga znal Habsburžani ohraniti tudi za njim.

Kakor je svetna moč vladarjev in raznih plemenitkov naraščala, tako je prehajala v njihove roke tudi zemlja nekdanjih cerkvenih ustanov. Seveda je cerkev prodajala le ono, ki je bilo od njenih upravnih sredstev najbolj oddaljeno in najslabše, pridržala pa si je najlepše lege in najboljše vinograde ter jih v večjem ali manjšem obsegu obdržala do najnovejših dob. Z zemljo vred so prehajali po nove gospodstvo tudi podložniki. Če pod novimi gospodarji niso hoteli delati so jih odločili, enako kakor so to

Večkrat smo že pisali o dobri volji mladine, da bi sodelovala v društvi in organizacijah. To ni bila samo obljuba, ampak odločna beseda tistih mladih ljudi iz Ormoža in okolice, ki bodo resnično sodelovali. Velike teh se je zbralo v tamburaškem zboru, ki ga vodi tov. Razmar. Vaje so dvakrat tedensko in lahko pričakujemo, da bomo kmalu poslušali tamburaški koncert. Tudi po okolici Ormoža bodo mladi in odrasli radi prisluhnili njihovim instrumentom. Upajmo, da bo tudi za ostala področja kulturnoprosvedne dejavnosti enako zanimanje med mladino in da ji bodo prosvetni delavci radi v pomoč.

v sredo, 14. decembra 1955
(za liter, kilogram ali kos)

Cebula 35—40, česen 100, luščen fižol 50, hren 100, krompir 15, peteršilj 50, rdeča pesa 30, redkev 25, solata endivija 60, špinaca 100, rdeče zelje 20, zelje v glavah 10—15, zelena 40, korenc 40, ohrovt 20, koruza 30, pšenica 35, koruzna moka 40, ajdova moka 60, koruzni zdrob 50, ajdova kaša 130, prosena kaša 80, surovo maslo 400, zaseka 350, mleko 25, smetana 130, sir 40—80, kokoši 400, piščanci 400, purani 600—1000, hruške 40, jabolka 25, orehi 140, jajca 18, kislata repa 30, kislo zelje 40, radič 80, motovilec 100, domači kis 25.

Sem in tia po Srednjo

Kolektiv središke mizarске delavnice je pokazal letos velik napredek. Proizvodnja je trikrat večja kakor lansko leto, kljub temu, da delovna disciplina, kakor je razvidno iz zapisnikov sej delavskega sveta, ni vedno na najvišji višini. Zdi se, da bi bilo potrebno korigirati tarifni pravilnik, da bi kolektiv še bolj zainteresiral za dvig proizvodnje, posebno kar se tiče kvalitete. Podrobnejša analiza dejavnosti podjetja kaže, da bi bilo potrebno znižati število administrativnega osebja.

Tudi v oljarni delo dobro poteka. Kolektiv je homogen in prizadeven. Slabše pa je z dobavljanjem surovin, ker odstotek olja, ki ga dobi pridelovalec za oljna semena ne ustreza, saj ne dosega višine, ki je bila nevedno pred vojno in s tem seveda po svoje prispeva k zmanjšanemu pridelovanju oljnih semen. Posamezniki se tudi že bavijo z mislijo, da bi si uredili lastne primitivne stiskalnice in sami stiskali olje. Jaso je, da lahko nastane za-

Za socialistični patriotizem novinarja

Novinarska služba ima to odgovorno nalogo, da obravnava razna vprašanja in pojave družbene dejavnosti, da hvall, kar je dobro in graja nepravilnosti, ki kvarno vplivajo na dejavnost družbe kot celote in poedince. Zgled dnevnega tiska navadno ocenjujemo po tem, v koliki meri se pri obveščanju javnosti drži načela resničnosti in v koliki meri je zadeva objektivno opisana.

Poročila s senzacionalno tendenco, ki napihujejo in izmalicijo dejstva, so lažna, in taka, ki se vprašanj ne lotijo s pravilno kritičnostjo, čitatelji navadno obsojajo. Uredništva listov imajo razpredeno mrežo novinarskih poročevalcev in dopisnikov. Od strokovne sposobnosti poročevalcev in kvalitete samih poročil in od kritičnosti uredništva je odvisno, kako je javnost obveščena o tem in onem. So primeri, da pod »firmo« svobodnega tiska izide kako napihnjeno poročilo ali notica, ki nemalo vzbuja začudenje ter ljudje vsebino po svoje komentirajo in jo včasih zlonamerno tolmačijo tudi drugim. Mnogokrat ugotavljamo, da niso bili članki kritično ocenjeni in dejstva preverjena. Našli bi mnogo primerov, da je javnost naknadno ugotovila, da so bila resnična dejstva kakoga poročila drugačna, kakor jih je prikazal časopis. Smo proti temu, da bi v člankih samo hvallili dosežene uspehe in ne da bi ugotavljali tudi negativne pojave, zahtevamo pa samo stvarna in resnična poročila.

V ilustraciji gornjega navajam samo dva primera:

V »Ptujskem tedniku« štev. 43/55 z dne 28. oktobra t. l. je bilo objavljeno pod senzacionalnim naslovom »Kdo bo izkopal krompir v Kidričevem«. Ta članek je neki naročnik lista komentiral takole: »Naše gospodarstvo boluje za kronično nesposobnostjo. Vseeno je, ali kakšno kmetijsko gospodarstvo (soc. sektorja) kaj pridelava ali ne, ker imamo v vsakem primeru škodo in če že kaj pridelava, ne spravi pridelkov v pravi čas in jih pušča na njihovi njeni propadati«.

Sodeč po zgoraj navedeni notici (še danes, ko to pišem, v Kidričevem še vedno ni izkopal krompir — »Ptujski tednik« namreč ni objavil ničesar, da je krompir v Kidričevem že pospravljen), je želel dopisnik v tem primeru približiti senzacijo in se je vsemu izognil, kar bi kolikor koli osvetlilo resnico. Tako je pozabil napisati, da je Kmetijsko gospodarstvo v Kidričevem zasadilo krompir na površini ca. 60 ha, da ga je v

OBJAVA

Zaradi zaščite drevja in zagotavljanja kvaliteta plodov je po Temeljnem zakonu o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci

OBVEZNO

ščipanje, škropljenje in odstranjevanje negospodarskih, močno napadenih sadnih dreves in lepotičnih grmov.

Dela morajo biti dokončana najpozneje do 15. aprila 1956.

1. Lastniki oziroma skrbniki sadnih dreves in lepotičnega grmičevja morajo obvezno škropiti proti ameriškemu kaparju.

2. Pred škropljenjem je potrebno odstraniti iz sadovnjaka vsa negospodarska suha drevesa, odžagati suhe veje, razredčiti pregoste krošnje dreves. Gnojenje dreves je priporočeno.

3. Tako očiščena drevesa je potrebno s 2% Rumesanom, 2% Kreosanom (pri koščicah samo 1% škroplivo), 4% Parapinom, 20% Žvepleno bazo, temeljito od vrha do tal, tako da ne ostane nobena vejica ali brst nepoškodovana. Škropljenje mora biti izvršeno najpozneje do 15. aprila 1956.

4. Do 25. aprila 1956 mora biti zaključen pregled vseh nasadov po določenih preglednikih in sestavljen predlog v kaznovanje vseh tistih, ki so malomarno izvedli ali opustili dela, ki se jih zahteva.

5. Obvezna nega sadnega drevja in lepotičnih grmov se mora vršiti v zaščito zdravih rodni nasadov po Temeljnem zakonu o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Ur. list FLRJ št. 26/54 in Navodil za izvajanje tega zakona, ki je še vedno v veljavi (Ur. list LRS št. 11/50).

Tajništvo za gospodarstvo in komunalne zadeve, Ptuj

(Nadaljevanje)

Streljem vrhu, Slomnjaku, Mrzlem polju in v Radomerskaku je imel deželni knez leta 1498 dvostopenjsko podložnikov-nagornjakov, ki so mu poleg vinekega mošta in vina dajali še kokoši in jajca.

V začetku minullega veka je imel deželni knez svojo posestvo v vinograde, pa podložnike še v hrbihih okoli Ivanjencev (Stretna, Cerovec, Dobrovščak, Brebrovnik) in v Lači vasi.

Ormoški gospodje so imeli v času Jakoba Sekelja, t. j. ob koncu 15. veka obširne vinograde v Brebrovniku, Zerofu in na Symndu (kateri vrh se pod tem imenom danes skrivna, ni znano). Njihovi podložniki so bili glasom urbarja iz 1486 podeljeni na »gornji urad« in »spodnji urad«. V gornjem je bilo poleg Ormoža še 35 vasi; od Lešnice do Sv. Tomaža (Kostanj) in Moškanje, v spodnjem — vzhodno od Ormoža pa 25.

Gorno ali vinska desetina iz krajev gornjega urada je znašala 248 njutskih veder (eno vedro okoli 50 litrov; eno več, drugo manj), in spodnjega pa 452 ormoških veder.

V svojih lastnih vinogradih so Ormoški pridelali — nahajali so se vsi vzhodno od Ormoža — 189 ljutomerskih veder, 1300 ormoških in 17 laških veder.

Ko je leta 1504 ormoški graščak Jakob Sekelj ustanovil samostan frančiškanov v Ormožu, ga je bogato obdaril z vinogradi in drugo zemljo v okolici M. klavža, kjer še danes spominja skupina njiv imenovanih »kloster« na nekdanjo samostansko posest. Na Vogrinovem v Vuko-

morju je imel samostan svojega oskrbnika in veliko vinske klet, pod njimi v grab pa ribnike.

Ormoški so imeli še v 20 letih minullega stoletja obširne kompleksne zemlje in svoje podložnike v okolici Ormoža, Ivanjencev in Sv. Tomaža (Kostanj), v celam v 27 vaseh.

Zemljiški gospodje iz Braneke, ki so ga imenovali tudi »gornji grad« in je bil med Cezanjevci in Branoslavci, dobro uro do Ljutomera proti zapadu, so pridobili med stoletji obširna posestva v raznih krajih okoli Ljutomera in Ormoža. Se v začetku minullega veka so imeli svoje podložnike-nagornjake, ki so jim dajali gorno in desetino v 47 krajih ormoško-ljutomerskih gor (v ormoškem okraju v 18 vaseh). Med onimi, ki so jim dajali žitno desetino, je bilo tudi Središče, obdobje iz Kajzarja pa so jim obračevali vsaki deset let snop žita in ravnost s polja (Snopce so morali kmetje spraviti v »razstave« kakor to delajo še danes da se je posušilo. Iz njiv ga niso smeli prei odpeljati, dokler ni prišel grajski oskrbnik in si pobral onih razstav, ki so ee mu dozdevale najobilnejše).

Za braneškimi nista mnogo zastajali negovska graščina, 15 km zapadno od Radgona, ki je bila že od 16. stoletja dalje do najnovejših dob nepretrgoma v posesti čeških grofov Trauttmannsdorfov ter Dornavov n. z. Ptujja. Dornavski so imeli svoje vinograde (do egerne reforme leta 1945) v raznih krajih vzhodno od Ormoža, največ na Kajzarju in še v sedmih drugih krajih v ormoški okolici. Njihov oskrbnik, ki je imel svoj dežel pri Sv. Marku nize Ptujja pa je pobiral za dornavske desetino in gorno še v 13. stoletju desetino okraja.

Negovska graščina je imela svoje podložnike v 7 krajih severno od Ormoža v okolici Sv. Tomaža (Kostanj) in Svetinji.

(Dalje prihodnjic)

tem letu pridelalo 100 vagonov ter da je bil 28. oktobra (ko je bil članek priobčen) neizkopen krompir še samo na 6 ha in ne na 26 ha, kakor je bilo objavljeno v članku.

Vseeno nam ni, ali so poročila takšna ali slična, kar so v svojem bistvu nasprotna naši gospodarski politiki in škodujejo nadaljnji graditvi našega gospodarstva ter podcenjujejo vsakodnevno vlozene napore delovnih kolektivov za dosego čim višjega življenjskega standarda.

Je pa še ena stvar. Zdi se mi, da ni vseeno, ali izide takšno poročilo, ki graja nepravilnosti, v lokalnem listu ali pa kje v inozemstvu. Večina čitateljev domačega lista si lahko ustvari jasno sliko in lahko tudi priveri resničnost navedbe. Čitatelj v tujini te možnosti nima in jemlje vesti pač tako, kot se pišejo.

Drug tak primer, ki je važen, da so ljudje o njem seznanjeni in naj tudi sami dajo svoje sodbje, je članek, ki ga je priobčil novinar tov. Miha Remec pod naslovom »Z beležnico skozi starodavni Ptuj« najprej v 226. številki »Ljudske pravice« z dne 26. septembra 1955, nato pa ga je verjetno poslal še v ZDA (ni važno, kako je prišel tja). Ameriški časopis »Glas naroda« ga je ponatisnil v celoti. Članek »Z beležnico skozi starodavni Ptuj« priobčen v »Ljudski pravici« pred letošnjim turističnim tednom je vsekakor imel namen, opozoriti javnost na nedostatke, ki kvarijo ugled našega mesta. Ta članek je izrazil napačno mnenje o nas. Ni nam sicer znano, ali ameriški list stalno prinaša enostranska poročila iz Ptujja, vendar mislimo, da tako zavajamo slovensko javnost v inozemstvu k enostranskemu in napačnemu mišljenju o naši domovini. Vprašajmo se, ali se o Ptujju res ne more in ne da pisati kaj pozitivnega? Ali se skozi 10 let po osvojitvi res ni nič napravilo in spremenilo v Ptujju?

Naši izseljenci živo spremljajo dogodke v domovini in bi zato bilo pravilno, da oni zvedo tudi kaj o napredku, ki smo ga dosegli.

Članek tovariša Remca »Z beležnico skozi starodavni Ptuj« je napravil neugoden vtis pri izseljencu Anthony Pihlerju, ki je naročnik lista »Glas naroda« v Kanadi. Poslal mi je izreke omenjenega časopisa in priložil pismo, ki ga v celoti priobčim:

»Sundburg, 30. 10. 1955. Spoštovani mi župan! Oprostite mi moj predrznost, da si vam upam kot nepoznani poslati tale dopis. Ravno kar sem prejel moj redni časopis »Glas naroda« iz USA in me je zelo zabolelo, ko moram čitati te vrste o Ptujju. Moj dom namreč ni daleč od Ptujja, zato mi je zelo nerodno, ki to moji prijatelji čitajo in me karajo, rekoč: »Kakšna je to Stajerska?« Bil sem velikokrat v Ptujju in ga dobro poznam, kaj se tiče tiste kovačnice na Mikloševcih cesti, tam se je moj brat učil in še potem en čas delal za pomočnika, če se ne motim nekako leta 1937. Tiste-ga, ki je ta dopis dal v časopis, ne poznam, ali on je sigurno mnogo turistov obrnil mimo Ptujja, ki so mogoče imeli namen, da si ga ogledajo. Pomislite, da skoraj 80% Slovencev celote Kanade in Amerike tale časopis čita, zato upam, da boste nekaj ukrenili in to napako popravili, da bo na drugega slovensko-amerikanskega turista naredil Ptuj lepši vtis. Še enkrat oprostite mi predrznost. Anthony Pihler.«

Pisma ne želim posebej komentirati. Mislim pa, da je novinar tov. Miha Remec dobil jasen odgovor. Novinarji se morajo zavedati svoje odgovornosti in njihova naloga je, da storijo vse, da bo naš tisk veren odraz resničnosti. Pravi socialistični novinar mora imeti tudi vsaj malo patriotične zavesti, šele potem je lahko kritičen in objektivni.

Janko Vogrinec

POPRAVEK

Od št. 45 dalje smo objavljali pod naslovom »Vzgoja doma in v šoli« članke učiteljske iz Ptujja tov. Savke DREVENSEK, vendar je hotel tiskarski škrat, da je bila imenovana v št. 45 Slavka, v št. 47 je ime izostalo, v št. 48 pa je Lavko, kar nam naj imenovana oprost.

IZJAVA

Obžalujem, kar sem govorila zoper Vinka Bubek, stanujoč na Humu štev. 96 ter se njegovim staršem zahvaljujem, da so odstopili od tožbe, ker to kar sem govorila, je vse neresnica. — Rozalija Masten, Hum 14, p. Ormož.

Premijera Maeterlinckovega „Stilmondskega župana“ v ptuškem gledališču

V četrtek, 22. t. m., bo okrajno gledališče uprizorilo Maeterlinckovo dramo »Stilmondski župan«.

Avtor Maurice Maeterlinck je eden najbolj izrazitih predstavnikov francoske novoromantizma literature in je zlasti znan po svojih filozofskih (Modrost in usoda) in prirodozgodovinskih delih, od katerih imamo nekaj prevedenih tudi v slovenščino. (Iz življenja čebela, »Iz življenja mravelj« in »Iz življenja termity«.) Kot dramatik se je začel uveljavljati v začetku tega stoletja, in sicer posebno z dramami »Slepica«, »Vsiljenka«, »Nepoznani gost« in »Znotraj«. Pravi poseben uspeh pa je imela njegova čudovita pravljica »Sinja ptica«, ki so jo tudi filmali.

Snov za pričujoče delo je povzel pisatelj po dejanskem dogodku, ki se je pripetil v času prve svetovne vojne, ko so Nemci protipravnoma nasilno vdrl v Belgijo, jo zasedli, začeli izvajati prve represalije in streljali prve talce. V tej drami obravnava Maeterlinck dogodek, ko je dal nemški komandant neke zasedbene čete v majhnem mestecu Stilmondu brezobzirno ustreliti mestnega župana kot talca, in sicer za eksemplarično kazen, ker se temu v določenem času (od 11. uri dopoldne do 7. uri zvečer) ni posrečilo označiti in izročiti pravega krivca. Tragedija je tem večja, ker je adjutant nemškega komandanta (predstavnik brezdušne vojske in vojne nemške discipline) zet stilmondskega župana.

Tako si stoji dva nezdružljiva svetova nasproti, na eni strani suhi, neizprosni princip brezobzirnega, vojnega stroja, na drugi strani pa preprosta, iskrena človečnost in skrajna poštenost. Na eni strani zakon

in red, razum in sivo, hladno jeklo, na drugi pa: človeška zdrava pamet, preprosta, a globoko pravi in čista, topla srce in zemlja, trta, rože... Naečelo ostre logike in mrzle discipline proti načelu smisla, dobrote in modrega srca.

Vse dejanje se odvija v resnici v ptičjih osmih urah, v odskih obdelavi pa se nam že v dveh urah razkrijejo vse brezdanje strahote, krivice, nasilja in neopravičljivi zločini, ki jih povzroča vedno in povsod samo — vojna.

Za to izredno težko dramo je naprosilo vodstvo našega gledališča znanega režiserja Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani tov. Cirila Debeveca, da prevzame režijo. Režiser se je vabilu odzval in pripravil uprizoritev, ki jo je že leta 1930 z velikim uspehom zrežiral v ljubljanski Drami.

Vlogo župana igra tov. Gunžer, zeta Otona Hilmerja, nemškega poročnika, tov. Kočvar, županovo hčerko in Otonovo ženo Belo tov. Videčnikova, staro vrtnarja Klausova, tov. Suman, nemškega komandanta majorja Rochowa pa tov. Vičar. V drugih vlogah sodelujejo še tov. Anderle, Matjašič, Milkovič in Pečnik. Sceno je po režiserjevi zamisli naslikal tov. Milkovič. Obiskovalce gledališča opozarjamo tudi na pristojno številko Gledališkega lista.

Vlogo župana igra tov. Gunžer, zeta Otona Hilmerja, nemškega poročnika, tov. Kočvar, županovo hčerko in Otonovo ženo Belo tov. Videčnikova, staro vrtnarja Klausova, tov. Suman, nemškega komandanta majorja Rochowa pa tov. Vičar. V drugih vlogah sodelujejo še tov. Anderle, Matjašič, Milkovič in Pečnik. Sceno je po režiserjevi zamisli naslikal tov. Milkovič. Obiskovalce gledališča opozarjamo tudi na pristojno številko Gledališkega lista.

Dedek Mraz piše vsem ptujskim Cicibanom in pionirjem...

»Pred nekaj dnevi je vetrček poslušal želje ptujskih najmlajših in mi jih prinesel na uho. Veliko imam teh sporočil. Moram vam odgovoriti, da ne boste preveč nestrpni in vam bom povedal, kako in kdaj bom letos prišel med vas.

Male Cicibančke bom obiskal na vseh terenih kakor prejšnja leta. Razume se, da ne bom pozabil koša napolniti z malimi dobrotami. Prav sigurno pridite, dan in uro bom že pravočasno objavil.

Pionirji! Na vas tudi ne bom pozabil, ker pa ste že večji in se prav gotovo že znate močito odreči bonbončkov in lizalk in ker ste se že v šoli prav gotovo učili, da je več vredna lepa in dobra knjiga ali kaj podobnega, bom letos za vas v svoj koš naložil nekaj knjig za šolsko knjižnico, če bom dobil nekaj sani, pa se boste lahko šli vsi sankati, kadar boste imeli telovadbo. No, morda ostane še kakšen bonbonček tudi za vas. Ne pozabite pa pionirji, da boste letos prav takrat, ko vas bom obiskal, dobili spričevala in če ne bo lenih uspehov, tudi ne bo daril. Če boste pridni, vas pa obiščem najbrž tisti dan, ko boste dobili spričevala!

Lep pozdrav
PTUJSKI DEDEK MRAZ

Kratke novice iz raznih krajev

Podlehnik. Na kmetijskem gospodarstvu v Podlehniku bodo v kratkem dograjili hlev za 50 glav goveje živine. Podoben hlev bo v kratkem dograjen tudi na kmetijskem gospodarstvu v Trnovsidi vasi. Oba hleva je gradilo gradbeno podjetje »Stavbar« iz Maribora. Zanimivo je, da ptujska gradbena podjetja gradijo v Mariboru, mariborska pa na področju ptujskega okraja. Vsekakor bi bilo zanimivo ugotoviti tudi tozadevne vzroke, ki so vsekakor v neki zvezi z gradbenimi stroški.

Dravinski vrh. Vinogradniško posestvo Dravinski vrh je imelo letos vrhunsko letino sadja. Ogromne količine sadja je posestvo prodalo, prav tako pa predelalo v sadjevec. Če bi bila sadna trgovina malo bolj okretna, bi po zatrevanju kmetijskih strokovnjakov lahko zajela še enkratno količino sadja, kakor ga je.

Osluševci. Prebivalci Podgorca in ostalih vasi, ki gravitirajo na železniško postajo Osluševci, se živo zanimajo, ali bo in kdaj bo prišlo do gradnje tovarne

Okrajno gledališče Ptuj

Nedelja, 18. decembra, ob 15. uri: Franz Streicher: »Kam iz zadrega«, veseloigra v treh dejanjih (v domačem narečju). Desetič. Gostovanje v Gorisnici (Zadružni dom). Predprodaja vstopnic pri Kmetijski zadrugi Gorisnica.

Nedelja, 18. decembra, ob 20. uri: Franz Streicher: »Kam iz zadrega«, veseloigra v treh dejanjih (v domačem narečju). Enajstič. Gostovanje v Središču ob Dravi (Dom »Partizana«). Predprodaja vstopnic pri tov. Vitorjevi.

Četrtek, 22. decembra, ob 20. uri: Maurice Maeterlinck: »Stilmondski župan«, drama v treh dejanjih. Premiera. Režija Ciril Debevec k. g. scena in tehnično vodstvo Jože Milkovič. Abonma red Premierski in izv.

Nedelja, 25. decembra, ob 15. uri: Maurice Maeterlinck: »Stilmondski župan«, drama v treh dejanjih. Drugič. Izven!

V dramo »Stilmondski župan« nastopajo: Franjo Gunžer v vlogi Ciril Van Beelca, župana stilmondskega, Vera Videčnikova — njegova hči Bela, Franjo Vičar kot komandant, baron von Rochov, Boris Kočvar — poročnik Oton Hilmer, žup. zet, Ludvik Pečnik — poročnik Karl von Schauberg, Danijel Sugman v vlogi vrtnarja Klausova, Lojze Matjašič kot Jean Gilson, Adolf Anderle — obiščni tajnik, Jože Milkovič — sluga Firmin in Berta Ukmarjeva — sobarica. — Dogaja se v Stilmondu, majhnem mestecu belgijske Flandrije, koncem avgusta leta 1914. — Prvo dejanje se prične ob 10. uri in se konča opoldne, drugo traja od dveh do štirih, tretje pa od pol šestih do sedmih istega dne.

SAVKA DREVENSEK:

Vzgoja doma in v šoli

Prava družinska avtoriteta

Na čem temelji prava družinska avtoriteta? Prava družinska avtoriteta lahko temelji samo na življenju staršev samih, na njihovi državljski zavesti, na njihovem obnašanju in zanimanju do otrok.

Brž ko otroci nekoliko dorastejo, se začne zanimati, kje delata oče in mati, kako opravljata svoj poklic, kako sta z njim zadovoljna in kako gledata nanj. Otroci mora smatrati poklice za resno delo. Enako je z njegovim učenjem. Vsako delo zahteva svoj trud in vsak delovni človek ima svoje dostojanstvo. Vsaki družbi koristno delo je častno in vredno. Starši se s svojim delom ne smejo povzdigovati. Otroci mora vedeti in ceniti tudi zasluge drugih ljudi. Prava avtoriteta staršev je avtoriteta naše skupnosti, ne pa avtoriteta sebičnih, nadutih in domišljavih ljudi. Starši morajo aktivno posegati v našo skupnost. Zanimati se morajo za dogodke v svoji državi in izven nje, za razna kulturna dogajanja in kar je najvažnejše, zanimati se morajo za svoje otroke. Otroci so veseli ob spoznanju, da se za nje zanimajo starši, zato jih pa tudi spoštujejo. Predvsem morajo starši vedeti, kako živijo naši otroci, kaj jih zanima, kaj jih veseli in kaj jim je zoprno, kaj ljubijo in kaj sovražijo, kaj hočejo in česar ne marajo. Vedeti morajo, s kom se družijo njihovi otroci, kaj čita, kako dojemata prečitano snov. Ko začne hoditi v šolo, morajo vedeti, kako se otrok obnaša v šoli, kakšen je do sošolov in sošolcev ter do učiteljev. Vse to moramo vedeti in ne doseči z mučnim zaslusljanjem. Otroka moramo navaditi, da nam bo sam pripovedoval o svojem delu, da mu bo samemu prav, da vemo o tem. Vsakemu otroku se v živ-

ljenju zgodi, da naleti na težavo. Takrat so mu potrebni nasveti in pomoč. Tih nasvetov ne bo od nas sam zahteval, ker to ne zna, ampak mi moramo pomoč sami ponuditi. Večkrat jih bomo tudi namestoma pustili same, da se sami navadijo premagovati ovire. Večkrat jim moramo dati razne naloge, ne pretežke in ne preveč komplicirane in postaviti vprašanja, da bo otrok čutil, da zaupamo v njegovo moč in da se zanimamo zanj, ne smemo pa mesto njega pisati domačih nalog in podobno.

Prava družinska avtoriteta temelji na naši državljski dejavnosti in zavesti, na našem spoznavanju otroka ter na naši odgovornosti za njegovo vzgojo.

Skupno delo družine in šole pri vzgoji discipline

Večkrat se sliši, da so otroci nedisciplinirani. Disciplin je za marsikatero šolo težak problem in edino v soglasju s starši bomo to težavo uspešno odpravili. Šola in dom morata zasledovati iste cilje pri vzgoji discipline. Pri tem moramo predvsem vedeti, da zahteva vsako delo določen red. Kdor tega ne upošteva, mu rečemo, da je nediscipliniran. Prav tako je v šoli. Red je neobhodno potreben učitelju, ki predava in učencu, ki posluša in se uči. Otroci morajo pravočasno prihajati v šolo, slediti predavanjem in ne smejo motiti sošolcev. Pisati morajo domače naloge, imeti v redu zvezke, knjige in šolsko torbico. Biti morajo povsod dostojni in vpljudni, ne pa samo doma ali v šoli.

V današnji šoli ne vzgajamo k discipliniranosti s pomočjo palice, ker ne maramo vzgajati ljudi, ki bodo iz strahu in slepe pokorščine izvrševali naročila odraslih, temveč vzgajamo otroke k zavestni disciplini, ki zahteva od njih, da razumejo svoje početje.

Ena najvažnejših dolžnosti staršev pri vzgoji otroka k disciplini je, da ohranijo pri otroku avtoriteto učitelja in šole. Starši ne smejo v prisotnosti otroka sramotiti učitelja. Če bi že učiteljevali nepravilno, se je treba z učiteljem osebno zmeniti. Vzgod staršev je eno najvažnejših sredstev za discipliniranje otrok. Zato se morajo starši resno posvetiti vzgoji svoje lastne discipliniranosti. Kjer starši izpolnjujejo svoje in državljanske dolžnosti, in so dobri do soljudi, lahko tudi pričakujejo, da se bodo otroci navdili njihovega zgleda in da bodo prav takl doma, v šoli in povsod.

V prednjem smo posredovali našim bralcem članke mlade učiteljice tov. Savke Drevenške, ki poučuje v osnovni šoli na Bregu. Na zadnjem roditeljskem sestanku je o vsem tem govorila zbranim staršem, ki so ji priznali, da jih je o marsičem poučila, kako naj ravnaš z otroki. Smatrali smo za pravilno, da o vsem tem seznanimo tudi naše bralce in upamo, da so misli v njenih člankih tudi njim koristile.

Drobne gospodarske vesti

Kdaj bomo dobili v Ptuj potrošniške svete?

Medtem ko so v mnogih mestih in krajih v Sloveniji že ustanovili potrošniške svete, v ptujskem okraju še nobena trgovina ali podjetje kaj podobnega ni zahtevalo.

Doslej se za to vprašanje niso zanimali niti občine, niti družbene organizacije. Vendar tudi na področju ptujskega okraja, posebno v Ptuj in Ormožu ter Kidričevem in Majšperku obstaja potreba po ustanovitvi potrošniških svetov, vsaj pri spececijskih trgovinah glede katerih poslovanja je največ pritožb in kritik.

Cena domači masti je ostala ista kljub padcu cen svinj

Cena domači masti se giblje še vedno okrog 500 din za kg, kljub temu da je cena pitancev padla še na 145 do 165 din za kg žive teže. Fo t m računamo se bolj izplača kupiti pitanca, pri čemer pride kilogram masti na

približno 370 din kg, meso pa ostane kupcu zastoj. Pri ceni masti glede na ta račun torej ni vse v redu. Vsekakor bi bilo zanimivo, če bi mesarska podjetja objavila svojo kalkulacijo glede prodajnih cen masti.

Zakaj zavlačenje z izdajanjem sečnih dovoljenj?

Večji odstotek gozdnih posestnikov in kmetovalcev, ki so vložili prošnje za dovoljenje za posek lesa za kurjavo, le-teh še ni prejelo, kljub temu, da se bliža konec leta. To povzroča dvojno škodo, ker je del kmetovalcev v popolnem pomanjkanju materiala za kurjavo moral sekati na črno in je pri tem posekal verjetno več, kakor bi sicer ob kontroli logarja, drugič pa, kakor znano, moker les le slabo greje in ga je treba zato precej več.

Gospodarno bi bilo, če bi se izdajala sečna dovoljenja za leto vnaprej, pa tudi logarji bi naj odkazovali sečno čim ekspektivneje, da ne bi ponovno prihajalo do podobnih težav.

VEČER DALMATINSKIH PESMI V PTUJU

Skupina Dalmatincev Radia Zagreb bo na povabilo Doma JLA v Ptuj gostovala

v nedeljo, dne 18. decembra 1955, ob 20. uri v ptujskem Mestnem gledališču z

»VEČEROM DALMATINSKIH IN DRUGIH PESMI«.

V programu bodo nastopili: Ante Krvavica, Boris Nikolić, Peter Tralić, Miško Petranović, Andrija Segvić in drugi.

Spremljiva: mandolina in harmonika. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Ptuj (70, 60, 50, 40 din).

Uprava Doma JLA Ptuj

SODOBNI ROMAN

NA KMETIJIH

IVAN POTRČ

49

Medtem ko sta Tunika in Muršček odšli v mesto h krstu, je Toplečka vstala, oskubila kokoš in napekla.

Tunika je prišla zadihana in rdeča domov, položila deklinco v posteljo in izbi in veselo, na glas zaklicala:

»Joj, kakor miška je bila tiho!

Cisto jo je prevzelo. Kar žarela je, ko da bi ji v cerkvi ali kje tam v mestu rekli, da mora biti ta dan židane volje.

»Ja—ja, tako pridna deklinca je, resnica je... je hitela za njo babica Muršček.

Vsi smo se malo napili, a vse smo se razgovarjali, a zavi vsem, da sem voljno prinášal pijačo iz kleti; zadelo se je, ko da so se razvlekle meglice in je postajalo sonce na Toplečkin hram. Na koncu so me ženske celo prisilile, da sem vzel otroka v naročje, da so se mi potem zavoljo moje nerodnosti grozno smejale. Muršček se je kar hihitala, Hana pa je pri mizi povprašala:

»Potem te mati niso vsega naučili...«

Za hip je vse utihnilo, toda Muršček se je brž znašla in se znova zasmejala; odprla so se vrata in zagledali smo Murščka, prišel je po svojo babico. Tako smo na Hanine besede pozabili, nihče se ni več zmedel zanje.

Kak dan kasneje ali drugo jutro sva se zagnala v Murščem v zadnje parcele genske košnje. Bila je vročina in do desete, dokler sva kosila, sva črepala tuklo, jabolčnik, ročko za ročko. Potem je odšel Muršček klepat, jaz pa trosit. Večerk, ko sem se spravil klepat, jaz, je tudi Toplečka prišla na košenino in obračat. Ostal sem sam pri hramu. Poklepal sem, potegnil s prestom po ostrini in trknil s konico po babici, da je tenko zacingljalo. Se in se sem potrkoval in se predajal zvočenju sklepane kose, ko sem znenada zaslišal tenko vkanje iz hrama. Zavedel sem se, da poslušam, in pogledal okoli sebe, če me kdo ne opazuje. Ne, nikogar ni bilo pri hramu, vse so bile v krmi. Poslonil sem koso v kot pri kamri, si obrišal roke v predpasnik, se en-

krat pogledal skozi drevje, če ne bi kdo od kod prihajal, ter se naglo odhitotal v hram.

V izbi in v hiši, povsod je bilo vse zagnjeno, da je bilo po prostorih temno in lepo hladno. Otrok je vokal v kratkih presledkih — in ko sem se v hiški sklonil nad posteljo, sem med ruho in odejo zagledal tisto nazarensko, kakor pest drobčkano glavo, ki je odpirala usta in vekala, odpirala oči in se z njimi kakor slepo nekam zadržala. Obrnil sem si roke ob predpasnik, da, ko da bi hotel seči po kruh na mizi, jih stegnili proti otroku, a nisem vedel, kako naj ga primem — cela struna se je črvila, usta so vsevtilj veka, obraz se je napenjal in postajal bolj in bolj zalit in rdeč, kar črnkast da znenada nisem vedel več, kaj naj storim, in da sem se zbral in se odmaknil od ležišča. Otroče je nehale vekati, meni pa se je pripetilo, kar se mi je le redkokdaj — naenkrat, ko sem se tako oziral po tistem od ust do konca prevezanem črvčku, ga gledal, kako se napenja in kako išče nekam prazno z očmi in usti, kar na lepem sem začutil megle pred očmi — eh solze so me zalile. Obrnil sem se, se naslonil na podboje in zavzdihnil; toliko da nisem zadržal. Potegnil sem z rokavom prek oči, a sem moral zatem seči tudi po predpasni-

ku. Se zdaj ne vem, kaj se je godilo z mano. Stiskalo me je v prsih, do grla me je grabilo...

Otrok se mi je zasmilil — toda to je bilo samo usmiljenje, kajti pred hramom, na počkah, ko sem nataknil koso na ratišče in prišel do sapa, mi je bilo znenada, ko da bi sončno večerko zapelo, ko da bi z vsemi zvonovi zatrdnjalo — eh kaj, otroka sem imel! Bilo mi je, da bi zavriskal, da bi me Muršček zaslišal in da bi prijel za koso — toda na travniku so bile vse tri, zapored so grabljale in obračale: Hana, Tunika in zadaj Zefa; tako nisem zavriskal. Zenske so grabljale in se držale, ko da bi druga za drugo ne vedele.

Ali ta dan, bilo je proti večeru, sem vseeno zavriskal. Zensk že dolgo ni bilo več na travniku, seno je bilo v navlihanje in na dolino je legla noč, proti hramu pa je hitela Tunika s prazno ročko; prinesla nama je pijačo. Lahko, da sem se ga malce navlekel — naglas sem zavriskal, zatem se enkrat in še enkrat, da se mi je Muršček na široko zarežal. Za ves svet mi ni bilo nič več mar, z vsem svetom bi se stopen — sem na travniku naj pride, komur ni kaj po volji!

Prikošila sva do jarka; namočil sem koso, potegnil kamen iz voderja, si popravil klobuk

in znova in znova zavriskal. Pripravil sem se, da bi potegnil po kosi, kar sem zaslišal sem od okola naglas in ko da bi mi ženska — bila je Hana, odgovorjale:

»Le si vriskaj, le si poj, saj boš priša k men' nocoj!«

Nič ves nisem zavriskal. Nabrusil sem in zarežal v celo; rezal sem in grabil, ko da bi zdijval. Vpil je za mano, me klical in vpil, da naju kličejo k večerji, tudi sam sem šlišal to klicanje — bili sta Tunika in Zefa ki sta klicali — toda jaz sem kosil dalje in dalje, dokler ni noč legla na travo. Sel sem nazaj po red. Muršček je odšel, še zdavnaj me ni več čakal, v meni pa se je vse mešalo, ves čas od Hanine pesmi »em se mi je mešalo: otrok v plenicih ki se mi je teko znenada zasmilil in me »pravil v veselje ter Hanina pesem — kaj pesem, bila je Hana sama; no! se je po travniku z navel zavezano rdečkasto ruto in z grabljami; raje je nisem niti gledal, bila je je ena sama napeta postava.

Takšen, zmešan, sem prišel k večerji, h koncu večerje: niso me čakali. Toplečka je bila v hiški, videla se je luč skozi spranje pri vratih — dajala je otroka ali kaj. Zajemal so pšenično juho in molčali: ko Trije kralji. Potegnil sem se za mizo in ko opazil po obnašanju obeh po Haninem in Tuniknem da se je nekaj zgodilo, tudi vrata v hiško

bi drugače ne bila tako sveto priprta. Hana si je zanesla roko pred usta, ko da bi hotela kaj povedati, z niti, a si je premislila; zatem se je zanesla roko pred oči, ko da bi si hotela zakriti. Tunika jo je po strani in pisanu pogledala.

»Te je pregnalo?« je znenada povprašal Muršček; tudi on je lahko opazil, da ima Hana nekaj za plotom, samo da ne ve kako bi z čela.

Muršček sem moral odgovoriti. »Eh nič več nisem videl,« sem vzdihnil in povedal:

»Ne, v tem ni nič s košajo. Skoda kose.«

Očitno je bilo, da bi se Muršček rad razgovoril, meni pa ni bilo do govorenja.

»Skoda, ja,« sem pokimal.

»Tema, ja,« je povzela Hana. »Kaj bi fantje brez teme?«

»Dekline, deklinje — kaj bi one brez nje!«

Muršček se je zasmejal. »Dekline? Ph!« se je namrdnila Hana. »Dekline, če je pametna, si že kako pomaga.«

»Kako?« je povprašal Muršček in buhnil v smeh; videl si, da je bil zdelan in nasekan.

»Zapoje si, pa jel Muršček, poslušaj!« In — pri priči je zapela tisto vžo o petju in vrkanju.

»Hana!« je zaklicala Tunika in se s takimi očmi, ko da bi jo hotel prebosti, zasledila v testro.

(Nadaljevanje sledi)

CQ de Yu 3 DJK - kliče Ptuj!

(Ptujski radioamaterji so vzpostavili zveze z vsem svetom)

V zahodnem obzidnem stolpu ptujskega gradu ima svoje prostore sprejemno-oddajna sekcija kluba ptujskih radioamaterjev. Strideset in dvajset metrov dolgi anteni sta edini znak, da v stolpu dela najbolj dejavna sekcija kluba, saj so tekom tega leta vzpostavili okrog 2500 radijskih zvez z domačimi in tujimi amaterji. V notranjosti stolpa je sprejemnik in oddajnik, ob katerem so najaktivnejši člani prebedeli že več noči pričakujoč ugodne zveze. Po vseh zidovih človek vidi trofeje radioamaterjev — QS QSL karte, katere si radioamaterji z vsega sveta pošiljajo kot potrdilo o vzpostavljeni zvezi. Zelo pisano zbirko QSL kart ima ptujski radioamaterski klub: iz Zelandije, Rodezije, Burme, Japonske, Avstralije — skratka iz vsega sveta. Seveda to ni bilo lahko storiti s sprejemno-oddajnim aparatom z majhno močjo 30 W. Zato pokažejo zbirko QSL kart s ponosom.

Zanimivo in lepo je delo radioamaterjev, ki delajo v sprejemno-oddajni sekciji. Človek ima samosvojo občutek, ko s pritiskom na taster sporoča človeku na drugem koncu sveta, da ga dobroliš in ga pozdravlja, naka mu drobno tipkanje po zvočniku odgovori, da ga tudi človek na drugem koncu sveta dobroliš. Predsednik kluba tov. Nadižar Alojz pripoveduje o zanimivih dogodivščinah. Nekdaj naš mornar, ki je plul na ladji v Ameriko, je ujel zvezo s ptujskim radioamaterjem in naročil ploščo po željah v radiu. Njegova želja je bila izpolnjena, naka je v zahvalo naročil ploščo za radioamaterje. Ujeli so tudi zvezo z nekim našim državljano v Braziliji, ki je pisal v časopis radioamaterjev, da mu je zelo žal, ker ne ujamemo zveze z jugoslovanskimi radioamaterji. Bil je zelo srečen, da se je lahko pogovarjal po radiu z domačo zemljo.

V sprejemno-oddajni sekciji dela 18 članov, med njimi je nekaj vojni obveznikov radioamaterjev, ki v sekciji izpolnjujejo svoje znanje. V kratkem nameravajo pričeti z radio-telegrafskim tečajem, v katerem se bodo predvsem mladinci pripravljali za službo v JLA. Sekcija ima v gradnji nov sprejemno-oddajni aparat. Velike težave imajo z nabavo materiala, ki ga deloma dobijo od zveze radioamaterjev, delo-

ma pa drugod. Deli za oddajnik in sprejemnik so zelo dragi, posebno elektronke. Vendar ima sekcija velike načrte za bodočnost. Prihodnje leto bodo sodelovali na razstavi v čast desetletnice Ljudske tehnike, nudili pa bodo pomoč tudi ostalim sekcijam in tečajem, katere misli klub organizirati. Za sedaj v klubu pogrešajo mladince, katerih je od 80 članov 15. Brž ko bo moč nuditi mladincem razen

teoretičnih tečajev tudi praktično delo, se bo njih število povečalo. saj je radioamatersko delo zelo zanimivo za mlade ljudi. Tudi popularnost kluba bo narasla. Zda, kadar v pozni noči gori luč v zahodnem stolpu obzidja ptujskega gradu, se nihče ne ve, da za oddajnikom sedi radioamater, ki pošilja v eter poziv vsem radioamaterjem sveta: CQ de Yu 3 DJK kliče Ptuj!

Obveščamo živinorejce,

da bo Veterinarski zavod v Ptujju od 19. decembra 1955 dalje pričel z osemenjevalno prognozo v Slovenskih goricah. Osemenjevanje in zdravljenje plodnostnih motenj goveje živine bo na osemenjevalnih postajah vsak dan razen nedelj in državnih praznikov ob sledečih urah:

Osemenjevalna postaja Biš ob pol 10. uri;
Osemenjevalna postaja Vitomarci ob pol 11. uri;
Osemenjevalna postaja Juršinci ob pol 12. uri;
Osemenjevalna postaja Moškanjci ob pol 13. uri.

Kaj mora vedeti kmatovalec o hlevskem gnoju

Inž. Egon Zorec

Hlevski gnoj je izpostavljen na gnojšču zelo zapletenim kemijskim in bakteriološkim procesom, ki povzročajo razkrajanje. V njem je na milijarde bakterij, ki delujejo v dveh smereh. Razkrajajo ogljikove vodene snovi, sladkor, celulozo druge pa beljakovine in tako pretvarjajo težko razkrojljive snovi v rastlinam in bakterijam lažje dostopne hrane. Skoraj vse bakterije sprejemajo k s.k., ki ga rabijo za življenje iz zraka. Poleg tega rabijo tudi vlogo. Če je gnoj torej suh, bakterije ne morejo delovati. Razkrajanje se sicer vrši, toda opravljajo ga plesni, ki manjšajo vrednost gnoja.

Proces razkrajanja lahko uravnavamo. Če hočemo razkrajanje pospešiti, zlagamo gnoj rahlo in ga še navlažimo, če pa ga hočemo zavreti, ga močno zbijemo, da zmanjšamo dostop zraka. Tako se gnoj razkroji le do določene stopnje. Nadaljnji razkroj bi povzročil izgubo hranilnih snovi. Zrel gnoj je rjave barve in zelo rahel. Slama je docela preperela, čeprav so še vidne njene oblike. Črna, masten gnoj, ki nastane z

nadaljnjim razkrajanjem mnogo zgubi na svoji vrednosti. Posebno me je vreden če je nastel v vodi. Z nepravilnim ravnanjem lahko izgubi gnoj 53 % organskih snovi in 35 % dušika. Svež gnoj pa tudi ne sme, posebno v sušnih letih na polje, ker postanejo posevki rumene barve.

Zato gnoja ne smemo voziti na polje ne prehitro in ne prepozno. Ob pravilnem ravnanju trajajo zorenje gnoja okrog 6 tednov, ob pravilni negi pa lahko leži na gnojšču tudi leto dni. Če leži dalje časa, se izvrši humifikacija, ki pa se naj izvrši šele v zemlji. Včasih so konzervirali

Dva sulca ob izlivu Dravinje

Ob izlivu Dravinje v Dravo sta imela v nedeljo, 11. t. m., posebno ribiško srečo strastna ribiča tova. Peter Maroh in tov. Ljubo Komel iz Ptujja. Prvi je vlovil sulca teže 10,5 kg, drugi pa teže 6,5 kg. Tov. Komel je prišel ta dan na svoj račun kljub smoli, ki jo je imel s prvimi težkim sulcem, ki se mu je rešil s trnka, ko ga je vlekel k obali. Če bi ne bilo pri tem neprijetnem srečanju s sulcem očividca, bi ostali ribiči sprožili o pobeglem sulcu vrsto novih ribiških dovtipov, tako pa bodo sedaj tudi drugi izkušeni ribiči na tem mestu poskušali srečo. Mogoče se bo kateremu iz nje posrečilo ujeti dotlej odzdravljenega sladkosneda ribiča vab. V. J.

Rojstva, poroke in smrti v območju mesta Ptujja v preteklem tednu

Rojstva: Jereňko Angela, Borislavci 1, je rodila Franca; Emeršič Slava, Veliki vrh 51 — Milana; Zuran Gera, Bresnica 19 — Franca; Lovrenčič Marija, Biš 46 — Stefana; Majhen Alojzija, Varaždin — Eno; Kocbek Marija, Spuhlja 116 — Marjana; Rozman Ljudmila, Kungota 3 — Janka; Rašl Neža, Podvinci 118 — Marijo; Arbajter Marija, Rotman 17 — hčerko; Golob Elizabeta, Tibilci 12 — Stanislava; Topolovec Ottilija, Ptuj — Dragico.

Smrti: Jožef Horvat, Rabeljčja vas 4, roj. 1888 — umrl 7. 12. 1955; Stanka Rajh, Lešniški vrh 3, roj. 1955 — umrla 11. 12. 1955.

Poroke: Martin Hertiš, Ptuj, Mariborska 3, in Angela Horvat, Ptuj, Rajspova 1; Jožef Puntigam, Ptuj, Vičava 16, in Ana Gunžer, Ptuj, Vičava 16.

Prodaj

RAZNAŠALKO-(CA) za teren Breg po možnosti s kolesom sprejemno. Vprašajte v podružnici Slovenskega poročevalca v Ptujju.

Stanovanja

STANOVANJE v bližini Ptujja išče 4 članska družina, ki gre tudi k starejšim ljudem. Naslov v upravi lista.

ENODRUŽINSKO STANOVANJE išče v okolici Ptujja delavska družina z dvema otrokoma. Mož je zidar. Naslov v upravi.

V Antona Vidoviča iz Velike Varnice 77 se je zaletel kolesar in mu poškodoval levo koleno; Ludvika Majcena iz Senčaka 6 je nekdo zabodel z nožem v hrbet; Elizabeta Valenčak iz Polenšaka 37 si je pri padcu poškodovala desno nogo; Martin Čeh, otrok, iz Podvinci 98 se je poparil z vrelo vodo po prsih; Jožica Tertelj, otrok, iz Ptujja, Prešernova 22 se je po prsih in trebuhu poparila z vrelo vodo; Stanko Potočnik, Strezetina 9, je dobil s steklenico poškodbe po glavi; Angela Mihelič, Vičava 16, je padla na cesti in si poškodovala desno nogo; Franc Vidovič, Ptuj, Zagrebška cesta 60, se je v temi zaletel v voz in se poškodoval po glavi; Stefan Sakelšek iz Lancove vasi 46 je poškodovan po glavi in levi strani telesa; z noži in koli so ga napadli štirje fantje.

Vsi imenovani so se zdravili oziroma se še zdravijo v ptujski bolnišnici.

gnoj s tem, da so ga razgrnili po gnojšču in stlačili. Bolje pa je gnoj enega dne stlačiti na kupu, vendar ne višjem od 40 cm in naslednji dan nadsljevati, vendar do najvišje višine 2 metrov. Nato pokrijemo gnoj s plastjo dovice ali druge zemlje, ki jo močno zbijemo. Dobro je tudi, če gnoj pokrijemo z deskami ali strešno lepenko, da se hitreje segreje. Gnoj pri zlaganju dobro premešamo.

Potem imamo še Krantov način spravljavanja gnoja, ki je v tem, da spravljamo gnoj enega dne na kup, vendar samo do višine enega metra, kjer ga pustimo nedotaknjena, dokler se ne ugreje do okrog 60 ° C. To traja navadno nekaj dni. Nato pa se kupe zložimo v večji kup do višine največ dveh metrov.

Mnoga naša gospodarstva, tudi socialistična, delajo z gnojem po mačehovski. Imajo razmetan gnoj, neurejeno gnojšče itd. Pri tem gre v izgubo ogromno hranilnih snovi, ki bi zelo dobro došle na njihovih njivah in vrtovih.

Kakšno naj bo gnojšče?

V ptujskem okraju je le malo urejenih gnojšč. Letos bi jih naj nekaj zgradili, vendar se dozdve, da to ni bilo izvršeno in da je šlo nekaj za to določenega materiala v druge svrhe.

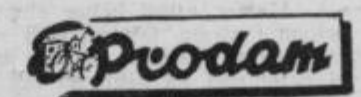
Sodobno gnojšče je okrog 10 cm od tal dvignjena betonska plošča s padcem za odcejanje gnojnice. Poleg je gnojščena jama. Tako gnojšče je cenejše od gnojšča s stanskimi stenami. Lažji je tudi prihod z vozom. Gnojšče naj ne bo preblizu hlevov, ker je kot odlična podlaga za življenje bakterij in žuželk lahko tudi vir okužbe za ljudi in živali.

Vendar lahko tudi na starih gnojščih pravilno zlagamo gnoj. Občinski ljudski odbor

MESTNI KINO PTUJ predvaja v dne 16. do 18. decembra tega leta ameriški barvni film »Pas za pistolo« in v dne 17. do 22. decembra tega leta angleški film »Pot v Karibos«.

KINO MURETINCI predvaja 17. ob 19. uri in 18. decembra 17. ur t.l. angleški film »Rumeni metulj«.

PRODAM ENOLETNO RODOVNIŠKO SVINJO. Obrtn, Moškanjci 65.

PRODAM dvoje kompletnih novih oken, usnjeno suknjo, decimalno in visečo tehniko. Naslov v upravi.

KUHINSKO POHIŠTVO prodam za 20.000 din. Naslov v upravi.

TRAVNIK v Grajeni prodam. Naslov v upravi.

OTROŠKI VOZIČEK prodam. Vprašati v upravi.

POSESTVO s hišo in gospodarskim poslopjem ter vsem inventarjem v Mestnem vrhu ugodno prodam. Vprašati v upravi.

Male asanacije lani, letos in v bodoče

Male asanacije (zajemanje in urejanje izvirov in vodnjakov, instalacija manjših vodovodov, higijenska ureditev vodne oskrbe sploh, ureditev manjših kanalizacij in podobno) so v nekaterih predelih okraja, posebno v Haložah, za tamkajšnje prebivalstvo velikega pomena. Posebne važnosti pa je n. pr. preskrba z zdravno pitno vodo pri vseh šolah in tam, kjer se sicer zbira večje število ljudi, ali tudi tam, kjer je širši krog prebivalstva vezan samo na en vodni izvir.

Kot že rečeno, je v tem pogledu največji problem v Haložah, kjer v mnogih predelih primanjkuje zdrave pitne vode, ali pa je število izvirov glede na obširnost predela daleč premajhno. Zato pa je bila skrb ljudske oblasti v pogledu malih asanacij tudi posvečena v prvi vrsti haloškim predelom. Tod je bilo v lanskem letu zgrajenih na novo pet vodnjakov, predvsem pri šolah.

Tudi letos je bilo največ tovrstnih del izvedenih v Haložah. Samo v Zetalah je bilo higijensko preurejenih sedem vodnjakov, poleg tega pa še po en vodnjak v Cirkulanah in Vidmu. Vodnjak v Krčevini bo kmalu gotov, higijensko preurejen pa je že tudi vodnjak pri šoli v Podgorcih. Letos je v

gradnji tudi mali vodovod v Podložah pri Ptujski gori ter v Narpiljah, ki bosta delovala na pritisk. Doslej je ljudstvo povsod, kjer so izvajali dela pri malih asanacijah, rade volje pomagalo z delom, materialom in vožnjami, s čimer so prišla sicer skromna sredstva bolj do izraza. Okraj je dotiral male asanacije v letošnjem letu z zneskom 1.500.000 din. Mnogo je pomagal tudi Glavni odbor Rdečega križa Slovenije ter Centralni higijenski zavod v Ljubljani, ki sta deloma prispevala sredstva ali pomagala z načrti.

V skladu s splošno decentralizacijo v našem gospodarstvu bodo v bodoče izvajale dela pri malih asanacijah občine, pri čemer je velike važnosti sodelovanje organizacij, ki so se že tudi doslej zanimale za to vprašanje, predvsem seveda organizacije Rdečega križa. Gotovo je tudi, da bo tudi v bodoče svoje prispeval k tem delom Centralni higijenski zavod v Ljubljani.

V naslednjem letu se predvideva v okviru gradenj malih asanacij gradnja na Ptujski gori ter druga dela, za katerih izvedbo pa bodo dale pobude že posebne komisije pri občinskih ljudskih odborih za male asanacije, ki bodo v ta namen ustanovljene.

Zgodba o žetalskem gospodu

Napisal bi čisto vsakdanjo zgodbo o žetalskem gospodu. Kar v začetku mu je treba priznati, da je zelo iznajdljiv kmatovalec. To je tudi lahko, saj mu je zakon o agrarni reformi pustil 10 ha nadarbinske zemlje in na takem posestvu se lahko gospodari kljub temu, da mu v »družini« manjka delovnih moči. Problem rešuje, da daje nekaj oranice revežem v najem in ima tako skozi vse leto zagotovljeno delovno silo, ki je ni treba plačevati z gotovino. Ker se mu zdi škoda plačevati hlapca ali dekle, posebno pa škoda plačevanja socialnega zavarovanja, si pomaga tako, da sprejema v službo le mladoletne otroke, kateri se lahko zadovolje s bomo oblekico in tudi socialnega zavarovanja ni treba plačevati. Trenutno ima v zaposlitvi »samo« 2 šoloobvezna otoka, ki sta kljub šibkosti »sposobna« skoraj za vsa dela, saj mu celo cepita in žagata drva. Da pa sosedje ne bi preveč opazili, kako otroke z delom obremenjuje, mora 11-letna deklica nanositi potrebno vodo iz oddaljenega vodnjaka zjutraj še v temi ali pozno zvečer. Da je spričo precejšnjega števila svinj pa tudi drugače večjega gospodinjstva potrošnja vode precejšnja, je razumljivo. Zanimivo je

tudi to, da v temi nosi deklica vodo v dveh vedrih hkrati, tu in tam skozi dan pa zaradi lepšega samo v enem. Razumljivo je, da spričo takih okoliščin otrok pri učenju v šoli precej zaostaja. Sigurno pa to zanj ni važno.

Tudi za nedotakljivost nadarbinskega posestva vzorno skrbijo, kar pričajo njegovi prepripi s sosedom glede zemlje in mejnikov.

Sadje mu je letos lepo obrodlilo in kmetje zlobno trdijo, da ima v zadrugi protekcijo, saj mu je zadruga odkupila vso sadje brez škartiranja kot prvo razredno, dočim so drugi kmetje morali voziti domov precejšnje količine škartiranega sadja. Glede protekcije kmetje to trdijo zato, ker so videli, da ni imel nič boljše kvalitete sadja kot drugi.

Kljub temu pa je precej velik »revež«, saj si je kupil motorno kolo kljub temu, da se še ne zna voziti, na farane pa apelira, naj mu ti pomagajo plačati davek, naj mu »udarniško« zvozi domov drva itd.

Kaj več o njem pa drugič, ko bodo stvari dozorale.

O žetalskem gospodu bi še lahko »žetalcem« kaj napisal, pa najbrž vsega ne opazi. —c

Ptujski kegljači

Po tekmovalnih in uspehih Keglskega kluba Ptuj ob Dnevu republike se je obrnil ta klub na mladino in odrasle v Ptujju in jih vabi, naj se že sedaj prijavijo v članstvo. Novo dvostezno kegljišče na stadionu Drave v Zrinsko-Frankopanovi ulici bo vsekakor vplivalo na množičnost tega športa. Prijave sprejema tov. Drobina v Pletarni.

Z 12. decembrom t. l. je začelo tekmovalne posameznikov za prvenstvo Ptujja za leto 1955, v katerem sodelujejo člani in članice. Zmagovalci bodo prejeli poleg pokala in diplome tudi lepa darila. Čas za prijavo tekmovalcev je bil 9. dec. t. l. V petek, dne 9. decembra t. l. je bil dosežen na ptujskem kegljišču v Ljudskem vrtu nov rekord s 375 lesi. Tekmovali so Rojic, Breclj, Majcen, Pintarič, Sikar, Lajoš, Terpic, Matuš, Varvoda in Korošec.

ROČNI VOZIČEK mi je bil dne 6. decembra ukraden na ptujski železniški postaji. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči Katarini Bezjak, Ptuj, Ormoška 3.

OBVEZNICO II. Ljudskega posojila mi je v soboto, dne 10. dec., odnesel veter pri mostu v Ptujju. Najditega prosim, da obveznico proti nagradi 2000 din vrne v upravo lista.

ZEPNA URA je najdena. Vprašajte v upravi lista.

S. L.

Kolesar na cesti

Večje število nesreč (13 do 48) so povzročili kolesarji. Teh je posebno mnogo predvsem v okolici Ptujja in Kidričevega, kamor odhajajo na delo in se vračajo na svoje domove. V zadnjem času poostrena kontrola kolesarjev je odkrila, da le majhen odstotek koles, ki so v vsakdanji uporabi, ustreza prometnim predpisom. Zelo malo koles je v prometu, ki bi imela na zadnjem kolesu rdečo okotno spredaj pravilno osvetlitev, brezhibne zavore in zvonce z ostrim glasom. Seveda bi bilo naivno predpostavljati, da bo že sama zadostitev predpisom, ki določajo opremo kolesa, odpravila vse nadaljnje prometne nesreče. To je odvisno v prvi vrsti od kolesarja, njegove večje ali manjše discipliniranosti v prometu, od tega, ali nakazuje na prometnejših mestih smer vožnje, ali ne nalaga na kolo drugih oseb ali predmetov, ki bi ga ovirali ali vsaj v primernih okoliščinah zmanjševali kolesarjevo okretnost ali vidljivost; prav tako pa tudi od tega, ali po dva ali več kolesarjev vozi vzporedno, ali na prometnejšem

kraju prehitevajo drug drugega in druga vozila, kakor od cele vrste nadaljnjih primerov kršenja reda v prometu.

Najčesteje pa kolesarji kršijo prometne predpise z vožnjo po nepravilni strani ceste in na cestnem pasu, ki ga v pretežni meri uporabljajo avtomobili oz. motorna vozila. In vozniki, ali pa na pasu, ki ga v pretežni meri uporabljajo pešci. Na manj prometnih cestah ta stvar ni posebno važna. Toda v bližini večjih centrov, kjer se ob določenih urah koncentriira veliko število kolesarjev, pešcev in ostalih udeležencev v prometu, se lahko tudi manjši primeri kršenja prometne discipline grdo maščujejo. Če se nedisciplinirni pridruži še pomanjkljiva oprema vozila, na primer, če kolesar vozi v mraku ali temi brez luči, če v večjem prometu ne nakazuje smeri svoje vožnje in drugega, je nesreča hitro tu. Od kolesarja se v prometu zahteva torej še mnogo več discipline kakor od pešca, vendar manj od šoferja, o katerem kaj več prihodnjč.

Trgovsko podjetje na veliko

PANONIJA

Ptuj

sporoča cenjenim odjemalcem, da bodo skladišča zaradi letnega popisa blaga

sledeče dneve zaprta:

Skladišče špecerije od 29. do 31. decembra 1955;

Skladišče galanterije od 26. do 31. decembra 1955;

Skladišče tekstila od 28. do 31. decembra 1955;

Skladišče železnine od 21. do 31. decembra 1955;

Skladišče embalaže od 28. do 31. decembra 1955.

Vljudno prosimo cenjene odjemalce, da se pravočasno oskrbijo s potrebnim blagom.

Kupujemo vsako količino
ZELENE ZLAHTNE
IN DIVJE
VRBE
Ponudbe na PLETARNO v Ptujju